

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4 .

Egészévre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fl.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyilvtéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Szózat a tisztelt szülőkhöz! *)

(A kereskedelmi pálya érdekében.)

A kereskedelmi pálya világszerte a legszebb, a legtekintélyesebb pályák egyike és minden kulturállamban közbeesülésnek, kiváló tekintélynek örvend.

Ezen tekintély, ezen általános becsülés egyrészt annak tulajdonítható, hogy a modern államokban majdnem kizárólag alapos iskolai képzettséggel lép az ifjuság színe-java a kereskedelmi pályára és szorgalommal, szívós kitartással gyarapítja általános ismereteit és alapos szaktudást sajátít el az évek folyamán tudásuk és műveltségük által kitünő főnökeinel.

Másrészt annak tulajdonítandó a külföldi kereskedelem előkelő társadalmi állása, hogy a gazdasági tevékenység ezen fontos ágának képviselői hivatásszerű munkálkodásukkal a mezőgazdaság és az ipar termékeinek és készítményeinek értékesítése körül valósággal hazafias missziót végeznek, midőn a haza drága földjének kincseit, a gazda verejtékes munkájának gyümölcseit és az iparos szaktudása és ügyessége által előállított árukat, a nemzeti munka milliókat érő eredményeit ismerteti, kinalja, terjeszti és számára a hazában, a külföldön, sőt idegen világrészekben piacokat hódít.

És ez a pálya nemcsak tekintélyt szerez annak, ki azon munkálkodik, de tisztességes megélhetést, jó módot is nyújt és biztosít számára.

*) Az aradi kereskedelmi és iparkamara mult hó 27-én tartott közgyűléséből intézi ezen figyelemre méltó „Szózat”-ot az érdekeltekhez. (Szerk.)

Hazánk kereskedelme is dicsekedhetik fényes multtal. Magyarország városi polgárságának tekintélyes része, kivált a kereskedelmi tevékenység téren. A kárpátmenti vármegyék kereskedelmi hazai nagy tudással, kiváló ügyességgel és hirneves becsületességgel közvetítettek a termény- és árucserét az Alföld aranykalászos rónai és a szövetséges Lengyelország között.

A városi levéltárban őrzött oklevelek, melyekben dicső emlékü nemzeti királyaink kereskedelmi és vásári kiváltságokat biztosítottak a városi polgárság számára, fényes tanubizonyoságot tesznek arról, hogy őseink a kereskedelem nemzeti fontosságát felfogták és hogy hazánk oly kereskedelmi osztálylyal bírt, mely bármelyik régibb kulturállamnak diszére vált volna.

Igaz, hogy ezen fényes mult után szomorú idők következtek. Igaz, hogy nemzeti önállóságunk elvesztével szomorú napok következtek, melyekben a Nemzettel együtt a magyar kereskedők is idegen járomba görbedtek, szomorú napok és évek, midőn hazánk, mint meghódított tartomány, mint idegen gyarmat a lelketlen győző által kizsákmányoltatott, melyekben a hazai kereskedelem régi hatalmas medréből kizökent és idegen érdekek rabszolgája lett.

De ezen szomorú idők — hála az isteni gondviselésnek! — elmúltak. A magyar állam lassan, de következetesen halad a közgazdasági fejlődés terén. A hazai mezőgazdaság felhasználva a modern kor vívmányait, fejlődik. Az ipar a tudomány kincseit felhasználva és értékesítve örvedetesen halad. A nagy ipartelepek és gyárak száza kitünő készítményeikkel hirdetik a magyar iparos ügyességét és szaktudását. És ezen általános fejlődés-

ben a hazai kereskedelem is kivette hatalmas részét a munkából és a munka sikereiből.

Ez a fejlődés azonban nem az önálló, sorsa fölött korlátlanul és saját belátása szerint intézkedő ország fejlődése, de azon természetes fejlődési folyam, mely minden életrevaló lénynél kedvezőtlen életviszonyok között is észlelhető.

Mezőgazdaságunk, iparunk és kereskedelmünk csak akkor érheti el a fejlődésnek, a felvirágzásnak azt a fokát, mely ezen gazdasági ágakat egy oly kedvezőéghajlati viszonyokkal, oly kitünő földrajzi fekvéssel a természeti kincsek sokaságával és oly erős, életrevaló, okos és küzdeni bátor népfajjal megáldott országban megilleti, ha hazánk visszaszerzi gazdasági önrendelkezési jogát és a közgazdaság minden terén önállóan, külbefolyástól menten intézkedik, teremti, alkot és fejleszt.

A Nemzet jobbjai, az ország törvényhozói, az egész hazai közvélemény hiszi, reményli, majdnem tudja, hogy a Nemzet ezen leghőbb kívánsága teljesedni fog és hogy mi visszavivjuk államiságunk egyik legfontosabb attributumát, a gazdasági önrendelkezés jogát.

És mert mindinkább közetedik azon időpont, melyben gazdaságilag önállóan be kell rendelkez-nünk és egész gazdasági életünket gyökeresen át kell alakítanunk, azon kell lennünk, hogy oly kereskedelmi osztály álljon rendelkezésünkre, mely nagy tudása, rendkívüli hazafias lelkesedése és szívós kitartása által kiválk.

Ilyen kereskedelmi osztály azonban csak úgy és akkor keletkezhetik, a hazai kereskedelmi érdekek csekélyebb számu kiváló előharczói a kereskedői hivatás magaslatán álló öregebb keres-

„PETROZSÉNY ÉS VIDÉKE” TÁRGZÁJA.

Visszaemlékezés.

Ha tudnád, hogy csendes magányomból
Hányszor repül hozzád gondolatom
S milyen öröm tölti el a szívem,
Ha a multak könyvét lapozgatom!

Jól emlékszem, mikor a berekben
Mezei virágból csokrot kötöttem
S te egy kidőlt fának törzsén ülve,
Napernyőddel játszottál előttem.

S mikor az elkészült makart-csokrot
Mosolyogva átnyújtottam neked,
Fehér arcod halvány rózsapírja
Elárulta édes örömedet.

Minden elmúlt, csak az emlékezet
Repül sírod kórhaft fejfájára,
Harmatkönyvet küldve a távolból
A télizöld hervadt virágára.

Bakó Lajos

A borsóföldön lakó leány.

Finn népmese.

Egyszer egy legény, meg a huga együtt éltek. Mikor az apjuk halálán volt, azt mondta a fiának: „Jól tarsd a hugodat, ne gyűlöld, éljetek egymással békeségben.” Egy darabig csak összefértek; de végre a legény egy leányt vett el, aki egy rossz asszonynak a gyermeke volt. Ez a menyecske nem szenvedhetett urának a testvérét és gyűlölni kezdte, mindenféleképpen árulkodott rá és azt mondta: „A te testvéred minden vagyonunknak a nyakára hág.” — Mikor aztán gyermeket szült, megnyomorította kis fiát, fölhasította az orrát, fülét, kitolta a szemét és azt mondta az urának: „Nézd mit cselekedett a te hugod!” — Ez végre hitt neki és feleségüstül ültette, kergette a testvérét és félholtan elhajította a háztól. A leány aztán nagy gyöngén elvánszorgott a királyi kastélyba és koldusul tengette az életét. Tavasszal a királynak a fia borsóföldjét ment beültetni és ültetés közben azt mondta: „Aki ebből legelőször eszik, azt én elveszem, ha ugyan leány lesz.” Mikor ezt mondta: ránevetett a vele voltakra. — A mi leányunk történetesen a szántóföld másik végében, a kerítés mögött volt s mikor hallotta, mit mondott a királyfi, megjegyezte magának. Nemsokára eljött a nyár és a borsó megnőtt; ekkor a leány a kerítésen lyukat csinált, bemászott rajta és hozzálátott a borsóéveshez. Egyszer aztán csak eszébe jutott a királyfiának a borsóföld és gondolta magában: No, most már csak elme- gyek, aztán megnézem, mekkorát nót a borsóm.” Odamegy, hát látja, hogy már jó csomót ettek meg belőle. Mit tehetett mást, lesbe állt: leskelődött, egyszer csak

jön a leány, nagy titkon a nyílás felől és elkezd a borsót enni. A királyfi ekkor megfogta és darocruhája- ban hazavitte. Ott aztán mindjárt királyi ruhába öltöztette és elvette.

Igy éldégéltek együtt, míg a királyfi feleségét teherbe ejtette; ekkor a királyfiának háboruba kellett mennie és induláskor azt mondta a feleségének: „Ha fiad lesz küldj levelet, én tüstént hazajövök; ha leányod találna lenni, küldj szintén s majd hazajövök, mihelyest érkezésem lesz.” — No, amint a menyecske fia lett, írt egy levelet, melyben ez volt: „Jöjj gyorsan, uram, fiad lett,” és elküldte egy szolgálával. Mikor ez a levéllel utnak indult, estefelé történetesen ahhoz a házhoz ért, ahonnan való az asszonya volt.

Mikor egy darabig a szobában volt, azt mondta az asszony a szolgálának, nem kellene-e neki fürdő. „Bizony jól esnék a fürdő az utasembernek,” felelt a levélhordozó és mikor mondták neki, elment fürdeni. Azalatt a gonosz asszony kinyitotta a tarisnyát, kicsérte a levelet és azt tette helyébe: „Lányod lett.” A szolgál erről nem tudott semmit sem, fürdés után megint utnak indult és elvitte a királyfiának a levelet. Mikor ez megtudta, mi történt odahaza, ugyanavval a szolgálával küldte meg a feleletet, mely így szólt: „Jöjök, mihelyest érkezésem lesz.” Ezzel a levélhordozó hazafelé tartott. Utazás közben estefelé ugyanahhoz a házhoz ért megint, amelyben jöttekor is volt, az asszony megint fürdeni küldte őt, megint kinyitotta azalatt a tarisnyát, kicsérte az írást és ezt tette helyébe: „Mint hogy leánya lett, vesse le az asszony a királyi ruhát, vegye rá saját rongyát és menjen, ahová tud.” Mikor aztán a szolgál ezt a levelet elvitte az asszonynak, ez megtette azt,

kedők csak akkor fognak a feltörekvő fiatal nemzedékben méltó társakat nyerhetni, ha a kereskedelmi pályára intelligens, lelkes, törekvő, tanulni és küzdeni vágyó ifjak lépnek, lelkesedni tudó, tanulni és küzdeni vágyó ifjak, mert a lelkesedés, tudás és küzdelem nélkül nincsen siker.

Hozzátk fordulunk tehát tisztelt szülők és arra kérünk benneteket, ismerjétek fel a kereskedelmi pályának kiváló fontosságát, küzdjétek le a régi előítéleteket és adjátok gyermekeiteket ezen pályára, melynek ezen országban ragyogó múltja volt és fényes jövője van.

Szánjátok e pályára legjobb gyermekeiteket és ti a gyermekek érdekét megóva hazafiasan is fogtok cselekedni. Ugy legyen!

A Zsilvölgy kulturális fejlődése.

E b. lap mult számában foglalkozott a nagyon jelentős tényvel, hogy községünk az utóbbi időben hatalmas arányokban kezd terjeszkedni. Hogy ez tényleg így van: látjuk, hogy az a külső, mely csak pár évvel is igen szegényes volt, ma már a haladás felismerhetetlen jeleit viseli magán: kétségtelen. E község kulturális intézményei s minden egyéb, a népesség és pedig a haladó, törekvő népesség által megalkodott intézményei, hogy fejlődtek, nem érdektelen, de hogy rohamosan fognak fejlődni: bizonyos. Garancia erre a vezető szellem, melyet az intelligencia eszenciája adja.

Itt azonban nem ezzel akarunk foglalkozni. Bar Petrozsény fejlődése bennünket nagyon közelről érint s igaz örömmel tölt el, e mellett rá kell mutatnunk az egész Zsilvölgy haladására. Mert a mi életünk nemcsak Petrozsény lokális fejlődésével van egybe forva, de társadalmi életünket, szellemi előhaladásunkat, anyagi megélhetésünket s mindazokat a nagyfonságú tényezőket, a mely nekünk gondtalan megélhetést biztosít: az egész Zsilvölgy fejlődése befolyásolja. És mindenütt a szorgalmas munka. Mindenütt a tudásra, a tevékenységre épített haladás. Az az eléggé nem is méltányolható lázas tervezgetés, tevékenység, mely nemcsak az ide települt népesség anyagi és szellemi előhaladását mozditja elő, de a mely különösen az itt talált, ugynevezett benszülöttek szellemi életének, anyagi jólétének előmozdítását is célozza. Petrozsény és Lupény azok a pontok, melyek között a tisztas munka, az emberi ész, a vállalkozó szellem pár év alatt oly tisztas eredményeket ért el, ami előtt meg kell emelni kalapunkat. És ez a vállalkozó szellem, Legyen az kicsinyes eszközökkel dolgozó, vagy nagyobb, tagasabb terén mozgó, a saját előhaladása mellett a kisebbek az egyesek boldogulásának előmozdításairól sem felejtkezett meg.

amit a férje parancsolt és eltávozott a kastélyból. Ment, mendegélt aztán, mindig az ut mentében koldult és bándokodott. Utközben egyszer megismerjéte és elment az erdőbe vizet keresni. Nem soká kellett keresgélnie, már talált egy forrást, amelyben igen tiszta víz és egy szép aranyos merítőkanál volt. — Ennek a forrásnak a szelére letette a gyermekét, maga meg egy kicsit odébb ment. Mikor a gyermek magára maradt, az aranyos merítő után nyúlt és belebukott a vízbe. Az anya lélekszakadva sietett oda mindjárt és kifogta a gyermeket a forrásból, még mielőtt belefulhatott. Ekközben megnevededett a keze meg a képe, ettől aztán mindjárt szép és egészségesebb lett, mint azelőtt volt, a bőre megfihéredett és a gyermeke is úgy megszépült, hogy széles e világon párja nem volt. A menyecske aztán gyermekestül tovább vándorolt és végre ahhoz a házhoz ért, melyben bátyja feleségével élt. Ott nem ismertek rá és éjjeli szállást kért tőlük. „Máshol nincs hely, mint az ajtó mögött.” — „Jó énnékem ott is” — felelt a menyecske és gyermekekével ott maradt éjjelre. Akközben, hogy ott vannak, mulik az este, egyszer csak a király is jött vissza seregével a háborúból s ő is ide tér be éjjelre. Amint a király a szobában föl s alá járkal, az asszony gyermekét a padlóra teszi le csuszkalni. Amint így a király mellett csuszkalgatott, csuszkalgatott, ez fölveszi ölébe a gyermeket és azt kérdi az anyjától: „Honnan való vagy te, asszony, hogy ilyen szép vagy?”

Példákat említek? megteszem. Hivatkozom olyan alkotásokra, amiknek az érteke becsülhetetlen s aminek az áldása átalános. Ott vannak — többek közt — az iskolák. Csipán vállalkozó cég állitt tantermet, míg az állam atveszi. Lónya, Petrilla társulati támogatással állitt tantermeket. Szóljunk Petrozsényről? Kinem tudja, hogy a Salgótarjáni Köszénbánya Részevén-Társulat nemcsak óriási áldozatokat hozott és hoz nemcsak évenként, de esetenként is ilyen, a népnevelést célzó irányban? Nézzünk be a kis Aninoszára, a hol pár év alatt három tanító végez kulturmunkát. Ki adja az eszközt? Az a társulat, akinek Vulkanban most két tantermet, a közel jövőben ki tudja hány tanterest iskolát fog fenntartani. Krividián ismeri-e mindenki a csendben dolgozó társulati iskolát? Lupény-nak sem kell talán az ismertetés. Nyolc tanítója állami fizetést huz ugyan, de gyönyörű épületű iskoláját egy szintén becsületesen gondolkodó másik társulat építette. S mint igazán érdekes dolog szintén felemlítésre méltó, hogy Maderspach úr, az iszkronyi fűrésztelep tulajdonosa egymaga, a többiekhez képest kisebb vállalata mellett olyan iskolát teremtett meg, ami becsületére válik ennek a derék embernek.

És ezt mind magán vállalatok, társulatok hozták létre. Azok, akikről azt gondolhatnák a beavataitanok, hogy csak a saját előhaladásukkal törődnek és semmi mással. Amikor megemlékezünk Petrozsény fejlődéséről, meg arról az óriási horderejű kulturális munkáról, melyet Völgy tanítás-ügyének munkásai a nép érdekében végeznek: nem szabad elfelednünk azt, hogy eme munkához kik adják meg az anyagi támogatást. A legnagyobb tisztelet kell hogy elfogja a józan szemlélő lelkét, mikor azt az önzetlenséget látja, amivel társulatok ugy, mint egyesek a népjólét előmozdításra törekcszenek. Tisztes munka folyik mindenütt. Aki pedig ilyen munkát végez, vagy ilyen munkához ad segítséget, abban tisztességes lélek lakozik. Ilyen gondolatokkal kell néznünk a Zsilvölgy kulturális haladását.

K. L.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Eljegyzés.** Klein Lipót petrozsényi divatáru kereskedő eljegyezte Grünblatt Simon nagyszebeni kereskedő leányát Johanna kisasszonyt.

— **Petrozsényi állatvédő egyesület** alapszabályai kormányhatósági jóváhagyást nyervén, ez a nemes czélú egyesület ma, folyó hó 22-én d. u. 3 órakor a gymnasium helyiségében tartja alakuló közgyűlését, melyre ezúton is felhívjuk a tagok figyelmét.

— **Petrozsény község költségvetése.** A községi háztartásnak alapját és biztosítékát a községi költség-előirányzat képezi, melyet évenként az őszi rendes közgyűlésen a képviselőtestület állapít meg s a törvényhatósági közgyűlés hagy jóvá. Petrozsény község jövő

évi költségvetéstervezetét az előjáróság elkészítette, kinyomatva a közgyűlési tagoknak megküldötte s közszemlére tetel után a jövő héten tartandó rendes közgyűlés fogja tárgyalni. Ezuttal a költségelőirányzatnak főbb adatait ismertetjük, de a képviselőtestület tárgyalása után részletesen fogjuk ismertetni. A községi közgazgatás és háztartás kiadásainak fedezetére szolgáló bevételül előirányzott összeg 13769 korona 85 fillér. A folyó évre volt 10828 korona 20 fillér. A kiadás 47299 korona 83 fillér. A folyó évre volt 45940 kor. 23 fill. Községi pótdadó által fedezendő tehát 33529 kor. 98 f. A község 127058 korona 08 fillér egyenes állami adójából a községi pótdámentesek 1428 korona 76 fillér adóját levonva, községi pótdadó kivetési alapjárul marad 125629 korona 32 fillér, ehhez hozzáadva a mentes házbér- és házosztályadó alapot, mely — 5132 korona 94 fillér, — kivetés alapjárul így tehát lesz 130762 K. 26 fillér, a fedezetlen hiány, — mely 33529 korona 98 fillér, — ennek fedezésére 1 koronára esik 26%: 33998 korona 18 fillér. Az összes bevétel lesz tehát 47768 korona 03 fillér. Ezzel szemben a kiadás 47299 korona 83 fillér. Ezek szerint pénztári maradvány 468 korona 20 fillér. Az előirányzatba fel van véve minden remélhető bevétel, míg a kiadások előirányzata a legmesszebb menő takarékság: szemelött tartása mellett az elutasíthatlan szükségletekre szorítkozik.

— **Rejtélyes gyilkosság.** Lapunk előző számában említettük, hogy a petrozsény-petrillai határon egy 30—40 évesnek látszó férfi hulláját találták iszonyuan megcsontkítva. A megejtett orvos-törvényszéki hullaszemle s foganatosított bünyügyi vizsgálat csak ennyit állapíthatott meg s azt, hogy az ismeretlen férfi erős küzdelmet fejtethet ki a gyilkos, vagy gyilkosokkal, míg megölték. Több feltétlenül halálos sérülés volt a meggyilkolt erős férfin. A kir, ügyész utasította ugy a petrozsényi, mint a csimpai rendőrséget a nyomozat folytatására, ami eddig eredményre vezetett anynyiban, hogy a petrozsényi csendőrség minden kétséget kizáróan megállapította, hogy a meggyilkolt férfi szabolcs-megyei illetőségű Nyisztor Demeter, a ki mint famunkás a csimpai nagy faiparvállalatnál dolgozott s Petrozsényből a hegyeken át rövidebb utat választva ment Csipára s ott támadták és ölték meg. A kik vele együtt dolgoztak rendes, takarékos embernek ismerték, a kinél takarékpénztári betétkönyvecske és pénz is volt, de nem találtak nála semmit, miből következtethető, hogy rablógyilkosság esete forog fenn. A csendőrség erélyesen nyomozza a tetteit, vagy tetteket, de semmi bünjel, vagy nyomok ezideig nincsen.

— **Életveszélyes ut.** Nem elég sorscsapás az, ha valakit a mostoha végzet arra kárhoztat, hogy Kimpulujnyágon, vagy azon vidéken lakjon, hanem számolniia kell azzal az életveszéllyel is mely fenyegeti, ha lakhelyéről kimozdul. Ha jól emlékszem e b. lapban olvastam a közönség köréből beküldött panaszt, mely felhívja a kimpulujnyági ut türtelien állapotára az intézkedésre hivatottak figyelmét, de biz az pusztába kiáltószo volt. Pedig nemcsak a Kimpulujnyágon és vidékén lakók, hanem az arra járók érdeke és életbiztonságára megérdemelné, hogy a veszély elhárításáról valahára történne intézkedés. Fel volt sorolva a P. és V.-ben több súlyos sérülés, melyet az ut rosszága miatt a megnevezettek szenvedtek, sőt hogy életben maradásukat a véletlennek köszönhetik. Ugy látszik azonban, hogy addig, míg valami katasztrófa be nem következik, illetékes helyen nem akarnak tudomást venni az imminens veszélyről. A napokban egyik petrozsényi ügyvéd kiküldött megbízottja (D.) leszállott a kocsiról, mert félt, hogy a kocsi a mélységbe fordul s ugyanekkor a kódarabokon megcsuszva, csupán lélekjeleneténél s még inkább a véletlennek köszönhető, hogy az 50—60 méteres mélységbe nem zuhan. A többi utasok fejüket elfordították hogy ne lássák a kikerülhetlen katasztrófát. Hallják már meg valahára a panaszt. (Beküldetett.)

— **Tenyészállat-díjazás.** A hunyadvármegyei gazdasági egyeslet a földmívelésügyi m. kir. miniszterium anyagi támogatásával f. évi október hó 27-én a dévai állatvásár alkalmával tenyészállat-díjazást rendez. I. Csoport: bikák, (pinzgauai vagy berni) saját tenyésztésű 1—2 éves állatok 1-ső díj 40 korona; 2-ik díj 30 korona; 3-ik díj 20 korona; 4-ik díj 10 korona. II. Csoport: tisztavérű (pinzgauai vagy berni) borjas tehén. 1-ső díj 60 korona; 2-ik díj 40 korona; 3-ik díj 20 korona; 4-ik díj 10 korona; 5-ik díj 10 kor.; 6-ik díj 5 korona; 7-ik díj 5 korona. III. Csoport: tiszta vérű (pinzgauai vagy berni) 1—2 éves üszök. 1-ső

Móka.

dij 40 korona; 2-ik díj 30 korona; 3-ik díj 20 kor.; 4-ik díj 10 korona; 5-ik díj 10 korona; 6-ik díj 5 korona; 7-ik díj 5 korona; 8-ik díj 5 korona. Keresztjezek. IV. Csoport: borjas tehének. 1-ső díj 60 korona; 2-ik díj 40 korona; 3-ik díj 20 kor.; 4-ik díj 10 korona; 5-ik díj 10 korona; 6-ik díj 5 korona; 7-ik díj 5 korona. V. Csoport: 1—2 éves üszök. 1-ső díj 40 korona; 2-ik díj 30 korona; 3-ik díj 20 korona; 4-ik díj 10 korona; 5-ik díj 10 korona; 6-ik díj 5 korona; 7-ik díj 5 korona; 8-ik díj 5 korona. Díjazva csupán hunyadmegyei tenyésztők által elővezetett saját nevelésű állatok lesznek. A bíráló bizottság által meghatározott díjak nyomban az eredmény kihirdetése után lesznek bélyeges nyugta ellenében kifizetve. Bejelentések szóbelileg a dévai vásártéren működő bizottságánál a díjazás napján reggel 7 óráig 9 óráig. Déva, 1905. október hó 12-én. A hunyadmegyei gazd. egylet nevében Mara László, elnök. Pietsch Lajos titkár.

— **A dévai ker. betegsegélyző pénztár** 1905. évi október hó 29 én, határozatképtelenség esetén pedig nov. 5-én d. e. 9 órakor Déván a városháza dísztermében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a közgyűlési tagok figyelmét ezúton is felhívjuk.

— **Szüreti bal Petrozsényben.** Azért, hogy Petrozsényben nem terem szőlő, az otthon szüretre szokott székely fiatalok rendezett itt mult vasárnap szüreti mulatságot. Nem a szőlőhegyen, hanem a Wagner szállodában, melynek csinosan díszített nagytermében fény galyak közül ingerlően kandikáltak az izletes szőlőfürtök. Vasárnap délután nemzeti ruhás csinos székely lányok, székely cigányok zenekisérete mellett, borjuszáj ings s gyöles gatyás székely legények által követve vitték az összekötözött gerezdekből ügyesen előállított óriási szőlőfürtöt a vendéglőbe. Fizetés napján, kellemes szórakozást nyújtott ez a szép felvonulás a járókelőknek. Este zsufolásig megteltek a szálloda összes helyiségei a népmulatságon. Táncoztak feszelenül, kedélyesen s ha otthon, a szőlőhegyen nem tehetik, kivették részüket itt az ügyesen rendezett szüreti mulatságból. És amit a szépen vigadók díszesretére említünk fel, ezuttal nem volt verekedés. Elismerik az itteni nagy iparvállalatok és eselédartók, hogy a székelyek kitűnő munkások, jó eselédék, meg is fizetik őket tisztességesen, de nagy hibául rojják fel, hogy különösen a férfiak, ha isznak, dulajkodnak, garázdálkodnak, verekednek. És azt a rossz tulajdonságot műveltségük rovására tudják be. Ezuttal megmutatták, hogy tudnak szépen is mulatni, amit nyilvánosan elismerünk abban a megnyugtató feltevésben, hogy jövőre sem fognak okot szolgáltatni arra, hogy a székelyekről kedvezőtlenül vélekedjen a közönség. Munka után jól esik, sőt szükséges a pihenés a szórakoztató mulatság, de a garázdálkodás, a verekedés műveletlenségre, vadságra vall, ami derék székelyeink erkölcsi értékét nagyon leszállítja és semmi gyönyörködtető sincs benne.

— **A vasutasok községi választójoga.** Sokat vitatták a kérdést, hogy a vasuti alkalmazottaknak van-e a községi választásoknál szavazati joguk? A belügyminiszter most újabb elvi döntést hozott arra nézve, hogy a kis és nagyközségekben, továbbá a rendezett tanácsú városokban vasutas — ha községi adót nem fizet — nem bír községi választójoggal; tehát a törvényhatósági joggal felruházott városokban igen. A közigazgatási bíróság erre vonatkozó, most hozott ítéletének ez az indoklása:

„Az 1893. évi IV. t. c. 15. §-ában állami tisztviselőkre vonatkozólag adott az a kedvezmény, miként ezek fizetésük utáni állami kereseti adójuk arányában községi adót nem fizetnek, ezen törvény 21. §-ára tekintettel az államvasutaknál alkalmazottakra ki nem terjedvén, az 1900. évi VII. t. cz. életbeléptéig a kereseti adón kívül más, vagyis községi adót is fizetvén, az 1886. évi XXII. t. cz. 37. §-ának e) pontjában foglalt kizárás alá nem estek. Azonban az 1900. évi VII. t. cz. 2. §-ával az államvasuti alkalmazottakra, az 1893. évi IV. t. c. 1. §-ában foglalt rendelkezések érvénye kiterjesztetvén s ezen újabb törvény életbe léptével állami adójuk után községi adót az államvasuti alkalmazottak sem fizetvén, az a megszorítás, melyet az 1886. évi XXII. t. cz. 37. §-ának e) pontja az állami tisztviselőkkel szemben alkalmaztatni rendel, most már az államvasuti alkalmazottakra is szükségképen kell, hogy vonatkozzék, mert a községi teherviselésen alapuló jogokban sem részesülhetnek s így azok a vasuti alkalmazottak, kik a fizetésük után járó állami kereseti adón kívül más adót a községekben nem fizetnek ép úgy, mint általában az ál-

lami tisztviselők kis- és nagyközségekben, valamint rend. tan. városokban községi választói jogot nem gyakorolhatnak, ott tehát a községi választók névjegyzékébe fel sem vehetők.”

— **A vagonhiány.** A vasuti teherszállításoknál előfordult késedelmezés miatt mind sürűbben hangzott a panasz, melynek okául a teherkocsik hiányát hozták fel. A vagonhiányról ma már a kereskedelmi kormány is megnyilatkozik. A felhivatalos Budapesti Tudósító ugyanis ezeket írja: Néhány nap óta közlemények jelennek meg egyes napilapokban, melyekben a magyar királyi államvasutak kocsihánya tétetik szóvá. Illetékes helyen beszerzett információk szerint az államvasutak teherkocsi-szükséglete s ebből folyó hiánya is az idén tényleg szokatlan arányokat öltött. A kereskedelmiügyi miniszter figyelmét ez a körülmény nem is kerülte el, de költségvetésnélküli állapotban lévén, nem rendelkezik az anyagi eszközökkel, melyek a kocsihány teljes elenyésztésére alkalmasok volnának. Ennélfogva a miniszter csak részleges intézkedéseket tehetett, amelyek következtében azonban szintén nagy számú kocsi fog azonnal a forgalom szolgálatába állíthatatni Nevezetesen elrendelte, hogy a MÁV. igazgatósága az eddig hat hétre szóló szénszükséglet biztosítása helyett állandóan csak négyheteti készletet tartson s így a kétheti szükséglet szállítással igénybevevett nagyszámú kocsi felszabadul, továbbá a lehető minimumra redukáltatta a közutak fedőanyagának szállítását, ami a forgalomesőkkenés idejére halasztott. Ezenkívül folyamatba tett a miniszter más, messzemenő intézkedéseket is, melyeknek kedvező hatása remélhetőleg szintén érezhető lesz már a közel jövőben.

— **Történelmi drámákkal és regényekkel foglalkozó írók** becses munkát kapnak a most megjelenő Endrei Zsolt-féle Világtörténelmében, amely egyrészt különösen súlyt fektet arra, hogy ismertesse a történelem folyamában támadt mondákat, regényes eseteket, amelyek érdekességükkel fogva a nagyközönség számára becsesek; azonkívül a történelmi alakok jellemét néhány vonással oly pontosan, lélektani szempontból rendkívül becsesen domborítja ki, hogy mindenki, aki a történelmi idők alakjaival foglalkozik, kitűnő utmutatást kap. A munkának a történelmi alakok és események iránt illető ereje van. Mutatványszámot bárkinek ingyen küld a Világtörténelme kiadóhivatala: Budapest, VI. kerület, Aradi-u. 8. sz.

— **A sajtótermékekkel való házalas** tárgyában a belügyminiszter f. hó 8-án 106. 647—1905. szám a. rendeletet adott ki, melyszerint megváltoztatva a korábbi eljárást, hogy t. i. a belföldi sajtótermékeknek utczán, vagy házalas útján való elarúsításához a törvényhatóság első tisztviselőjének engedélye kívántatott s elrendelte, hogy az egész ország területén, utczán, vagy házalas útján elarúsítandó belföldi sajtótermékek nézve ezentul ne a törvényhatóságok, hanem az engedélyt a m. kir. belügyminiszter adja meg. A külföldi sajtótermékek elarúsítására vonatkozólag érvényben levő intézkedést ezen rendelet nem érinti.

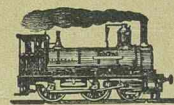
— **Főnyeremény.** A XVI. osztály-sorsjáték legnagyobb főnyereményét ismét **Beifeld József** bankházában nyerték. (Budapest IV., Károly-körút 1.) Ugyanis a 400.000 koronával kisorsolt 96851. számú szerencsés sorsjegyet ezen bankházban vásárolták. Ugyancsak e bankház vevői nyertek egy elmúlt játékban a 600.000 koronás főnyereményt is.

— **Modern hirdetési iroda.** Ugy a belföldön, mint a külföldön előnyösen ismerik az Általános Tudósító hirdetési osztályát (tulajdonos Leopold Gyula szerkesztő). A legnagyobb hirdető czégek e megbízható iroda útján eszközlik az összes reklamáikat, mert kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel és felülmúlhatatlan pontossággal teljesítik az összes megbízásokat. Leopold Gyula szorgalma, leleményessége és agilitása megteremtette a gyümölcsöt, a mennyiben hirdető irodája ma a legnagyobb Budapesten, sőt mint értesülünk, most ismét tetemesen megnagyobbította vállalatát és azt Erzsébet-körút 41. szám alá helyezte.

Felelős szerkesztő: **Zádory Károly.**

Kiadótulajdonos: **Figuli Antal.**

Magas jutalék kereshető. Ügyes akviziteurok előleget kaphnak. Új és különleges. (Nem biztosítás, könyv, részletsorsjegy, stb.) Ajánlatok „K 250” alatt Fischer J. D. hirdetési irodába intézendők Budapest, Gerlóczy-utca 1.

VASUTI MENETREND.

1905. október 1-től.

Petrozsényből indul Piski felé:

éjjel 12⁰¹, reggel 6¹⁰, d. e. 10³⁶, d. u. 5¹⁰ s
Piskire érkezik: reggel 4²⁵, d. e. 10³⁰, d. u. 3⁰⁰, este 8³⁵.

Piskiről indul Arad Budapest felé:

d. u. 4¹², este 10²⁷. (Szolnokig) reggel 5⁰⁸* 6¹⁵,
d. u. 10⁵* s Budapestre érkezik: reggel 5⁰⁰,
6¹⁰*, délután 11⁰⁰ este 7²⁰, este 9³⁵.

Piskiről indul Vajda-Hunyad felé:

reggel 6²⁰, d. e. 11³⁵, d. u. 4²⁵, este 10³²

Vajda-Hunyadról Piski felé:

reggel 4⁰⁸, d. e. 9³⁸, d. u. 2¹⁰, este 7³⁶.

Piskiről indul Tövis felé:

d. u. 3¹⁴*, (Brassóig) este 9¹⁶, 10¹⁵* reggel 6⁰⁰
d. e. 10⁵⁷.

Tövisről indul Kolozsvár felé:

d. u. 1⁵⁷, este 8¹²*, éjjel 11⁵³ reggel 3³⁸
reggel 9

Petrozsényből indul Lupény felé:

reggel 5¹⁴ d. e. 10²⁶, este 9²⁰.

Lupényből indul Petrozsény felé:

este 10⁰⁴, reggel 4³¹, d. u. 3²¹ s Petrozsénybe érkezik este 11²⁶, reg. 5⁵⁸, d. u. 4⁵⁴

Piskiről indul Petrozsény felé:

reggel 6¹⁰, d. e. 11²⁵, d. u. 4⁰⁷, éjjel 11⁰⁰
Petrozsénybe érkezik d. e. 10⁰⁶, d. u. 3⁵⁸
este 9⁰⁵, reggel 4⁴⁰.

A *-gal jelöltek gyorsvonatok.

Petrozsény piacán levő italmérési üzletembe óvadékkal rendelkező elszámoló csapost keresek.

Erdeklődők forduljanak kizárólag hozzám. Ügynökök kizárva.

Kohn Samu.

Hirdetéseket mérsékelt áron elfogad e lap kiadóhivatala.

Értesítés!!!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy az ujonnan áthelyezett **házi kenyér-üzletembe** nemcsak jó z a m a t u komlós kenyér, hanem naponta frissen érkezett alföldi paprikás **kolbász**, kitűnő főtt **sonka**, szebeni **virslis**, továbbá berlini **parizer**, Markodelle **nyelv-kolbász**, világhírű valódi **tordai pecsénye** és többféle **hideg felvágottak**, jutányos áron kaphatók.

A nagyközönség b. pártfogását kérem,

Tisztelettel:

Szentpály Dezső.

Petrozsény, Stern-féle-ház.

Felülmulnataſtan

kétszer a nagy jutalmat a **600.000**

100.000, 3 à 90.000, 2 à 80.000, 3 à 70.000, 3 à 60.000, több 50.000,
40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 és ezeken kívül számtalan 10.000, 5.000,
2.000, 1.000, 500 koronás és egyéb nyeteményt.

Enneotva ajánjuk, hogy a legközelebb kezdődő, a világ legesélydusabb osztály sorsjátékában vegyen részt és rendelkezzen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

110.000 sorsjegyre ismét 55.000 pénznyeremény jut

es összesen 14 millió 459.000 korona hatalmas összeget sorsolnak ki.

Rendelje meg a neve mellett
állo szerencsészámat!

Sok pénz szerepe varázsolja az életet! Talán megéri a félsejtet vagy az asszonyt az urat a neve mellett álló sorstiegly megtefele által egy fonygremeny-nyel. A választott nagy szerepet játszik az életben s könnyen megtehető, hogy éppen egy szerencsés véletlen folytán a neve mellett szót elhaltatja, melyre egy nagy nyereséget jut.

Adam, Adél	2100	Dessé, Erzsébet	6585	Iván, Jolán	9932	Ótón, Melánia	21451
Adorát, Ágnes	22087	Elek, Ész or	4048	Jakob, József	99232	Pódn, Melánusz	55177
Adóti, Ágla	22087	Elek, Eiel	41789	János, János	85297	Pódn, Melánusz	55177
Aegion, Amália	60017	Elemer, Flóra	107223	János, János	54395	Péter, Péter	27257
Aladar, Anna	41772	Emil, Franciska	32448	Károly, Károly	17239	Pista, Pista	51515
Albert, Anneli	74366	Enrie, Frida	32448	Károly, Károly	69375	Róbert, Róbert	101869
Albert, Apollonia	20292	Erno, Georgetta	92551	Károly, Károly	68411	Róbert, Róbert	19855
Alkes, Aranka	101001	Erno, Georgetta	12115	Károly, Károly	65444	Sándor, Sándor	79757
Ambras, Beata	56001	Filips, Gabriella	93859	Károly, Károly	6229	Sándor, Sándor	12535
Andras, Blanka	35266	Filips, Gabriella	93859	Károly, Károly	109207	Sándor, Sándor	17115
Anel, Anneli	2392	Gábor, Gábor	20799	Lajos, Károly	50919	Sándor, Sándor	28377
Arnold, Boriska	90032	Gábor, Gábor	79747	Lajos, Károly	96852	Sándor, Sándor	10637
Arnold, Beili	32117	Georgetta, Georgetta	51531	Lajos, Károly	21624	Sándor, Sándor	75277
Arthur, Beili	105317	Geza, Geza	38997	Lajos, Károly	66920	Sándor, Sándor	75277
Attila, Beili	18238	Gus, Gus	2736	Lajos, Károly	68270	Sándor, Sándor	75277
Báti, Beili	52383	Georgetta, Georgetta	55487	Márton, Márton	31454	Sándor, Sándor	75277
Báti, Georgetta	71397	Geza, Geza	35375	Márton, Márton	32927	Sándor, Sándor	75277
Báti, Dora	24601	Henrik, Henrik	34177	Márton, Márton	32927	Sándor, Sándor	75277
Báti, Dora	3001	Henrik, Henrik	42932	Márton, Márton	32927	Sándor, Sándor	75277
Báti, Dora	38827	Hugo, Hugo	46195	Márton, Márton	32927	Sándor, Sándor	75277
Báti, Dora	100835	Irene, Irene	12115	Márton, Márton	32927	Sándor, Sándor	75277
Báti, Emma	51377	Irene, Irene	45278	Márton, Márton	32927	Sándor, Sándor	75277
Daniel, Erzsébet	101911	Irene, Irene	100938	Márton, Márton	100639	Sándor, Sándor	75277
David, Eva	10584	Irene, Irene	27174	Márton, Márton	38754	Sándor, Sándor	75277
Deuts, Evelyn	25157	Irene, Irene	53077	Márton, Márton	67197	Sándor, Sándor	75277

Legnagyobb nyeresémy esetleg 1.000,000 k o r o n a ;

Éves bevétel	Éves költség	Éves költségvetés
190 000, 2 á 80 000, 1 á 70 000, 2 á 60 000, 1 á 50 000, 5 á 30 000, 3 á 25 000, 8 á 20 000, 8 á 15 000, 36 á 10 000	1 jutalom 600 000, 1 nyeretmény 400 000, 1 á 200 000, 2 á 100 000, 1 á 80 000, 2 á 60 000, 1 á 40 000, 5 á 30 000, 3 á 25 000, 8 á 20 000, 8 á 15 000, 36 á 10 000	1 jutalom 600 000, 1 nyeretmény 400 000, 1 á 200 000, 2 á 100 000, 1 á 80 000, 2 á 60 000, 1 á 40 000, 5 á 30 000, 3 á 25 000, 8 á 20 000, 8 á 15 000, 36 á 10 000

1/s	eredeti sorsjegy	frt	Az I. osztályú sorsjegyek tervszáma arai:
1/2	"	"	75, vagy K 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy 1.50 v.
"	"	"	6.—; 1/1 " 3 kor-
"	"	"	6.—
"	"	"	12

A sorsjegyeket **úratvetel**, vagy az **összeg előzetes bekitűzése** ellenében kifizűk. Hivatalos
tevézet díjlanlalt. Megrendeléseket eredeti sorsjegyre kórnűk azonnal, de legkésőbb
folyó évi október hó 29-ig

Török A. és Tsa bankháza Budapest.

 Török, Budapest.
 HAZAI IGAZGÁYOK OSZÁLYSÁGJÁTEK-ÜZLETE.
 Török, Budapest.

Központ: Terev-kőút 46/a. I. főlk.: Gondnoki osztály szűztelek teteje; Váci-kőút 4/a. II. főlk.: Múzeum-kőút 11/a. III. főlk.: Erzsébet-kőút 54/a.

BOT5 KATALIN

temetkezési vállalata és asztalosműhelye Petrozsény.

Ajánlja a Petrozsény és Vidéke nagyerőmű közönségének a **mindenszentek napjára**, a most hozatott legújabb és legszebb **koszorukat**, a mi üjdonságszámba megy.

 Elvállal új sirkövek készítését és annak felírástát ugyszintén régi kövek javítását és betonirozását.

Továbbá elvállal temetkezéseket a legegyszerűbبتől a legdiszesebbig, a legolcsóbb árakon.

A vidéki és helybeli nagyjérdemi közönség b. figyelmébe ajánlja az asztalos műhelyt is, melyben e szakmába vágó munkákat gyorsan és felelősség mellett készülnek.

Ssolid és $\frac{\cdot}{\cdot}$ jutányos árak.

BOOTH KATALIN,
temetkezési vállalata és
asztalos műhelye Petrózsény, Kossuth-utca.
— Szokol féle ház. —

Sürgönczim:
Both Katalin Petrozsény,

Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek.

A Pesti Napló új karácsonyi ajándéka

Modern Magyar Festőművészek

a czime új kiadványunknak, melyet 1905. évi karácsonyi ajándéku szántunk t. előfizetőinknek.

„**Magyar Festőművészet Album**“-nak, mégis mint teljesen önálló mű gyönyörű foglalatja lesz a modern magyar festőművészet remekeinek.

Eddigi karasonyi ajándékaink is a magyar irodalmat és magyar művészetet szolgálták, nagyszabású és nagyértékű diszművek százezernyi példányaival terjesztve el a magyar költészet és festőművészet nagyjainak alkotásait. A remekművek e szízes sorozatát folytatja most a „Pesti Napló” új és minden eddigi ajándékát tulszárnyaló diszművel: a Modern Magyar Festőművészek-kel.

Ötven nagyszabású festményt szemeltünk ki a modern magyar festők alkotásaiból, nagyrészt mesteri kivitelű műlapokon és **gyönyörű, több színnyomású képekben.**

A szöveget, a mely a modern magyar festőművészet történelmét fogja tárgyalni, elsőrendű esztétikusain könnyed előadásában, színes képek és rajzok fogják tarkítani. Albumunk külső formájában is követni fogja eddigi törekvéseinket és a magyar könyvkötőiparművészet újabb alkotása lesz.

Ezt az új, páratlan diszű ajándékunkat megkapja karácsonyra állandó előfizetőnkön kívül minden új előfizető is, aki mostantól kezdve egy évre megszakítás nélkül a Pesti Naplóra előfizet. Az előfizetés fél- és negyedévenként, sőt havonta is eszközölhető.

Előfizetési ár: 1 évre 28 kor., $\frac{1}{2}$ évre 14 kor., $\frac{1}{4}$ évre 7 kor., 1 óra 2 kor.
40 fillér. — Mutatványszámot szívesen küldünk.

Tisztelettel: a „Pesti Napló” kiadóhivatala.